

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7622200370
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Greguš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7622200370.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Greguša a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej v právnej veci navrhovateľa T. V. nar. X.X.XXXX bývajúceho v U. P. na I. ulici č. X zastúpeného JUDr. Tomášom Tauberom advokátom so sídlom advokátskej kancelárie v Spišskej Novej Vsi na Starej ceste č. 3139/6 proti oprávnenému L. V. nar. XX.X.XXXX bývajúcemu v Y. na ulici W. č. XXX/X v konaní o zníženie výživného pre plnoleté dieťa o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 9Pc/3/2022-87 zo dňa 14.4.2022 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zamietol návrh navrhovateľa na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenému zo sumy 140 Eur na sumu 70 Eur mesačne od 23.9.2021. Výrokom II. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Zamietnutie návrhu odôvodnil tým, že na strane navrhovateľa nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by ním navrhovanú zmenu vyživovacej povinnosti odôvodňovala čo i len čiastočne. Mal preukázané, že od predchádzajúcej úpravy výživného uskutočnenej v roku 2019 sa zmenili pomery na strane oprávneného, ktorý bol v tom čase ešte maloletý. V súčasnej dobe sa jedná o dospelého muža, ktorý sa naďalej štúdiom na strednej škole pripravuje na svoje budúce povolanie, pričom nemá žiaden príjem. Školu navštevuje mimo miesta jeho bydliska, s čím sú spojené zvýšené výdavky. Považoval za zrejmé, že výdavky na odôvodnené potreby syna navrhovateľa sú vyššie ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného. Konštatoval, že navrhovateľ v čase predchádzajúcej úpravy bol riadne zamestnaný a mal čistý príjem 614,53 Eur mesačne. Už v tom čase mal zdravotné problémy a teda na tieto bolo prihladené aj pri rozhodnutí. Po ukončení pracovného pomeru zo zdravotných dôvodov v apríli 2021 mu bolo vyplatené odstupné a bol tiež po dobu 6 mesiacov poberateľom dávky v nezamestnanosti. Jedine v mesiacoch december 2021 a január 2022 boli jeho príjmom len dávky v hmotnej núdzi, avšak súd prvej inštancie mal za to, že práve tým, že navrhovateľovi bolo vyplatené odstupné a vyplácané dávky v nezamestnanosti, vedel preklenúť uvedené obdobie zvlášť, keď sa na výdavkoch na domácnosť podieľal len v jednej polovici so svojou sestrou, s ktorou žije v jednej domácnosti. Zistil, že od 9.2.2022 je opäť zamestnaný s príjmom 665,50 Eur mesačne. Hoci ide o pracovný pomer na dobu určitú, jeho ukončenie nie je časovo ohraničené konkrétnym obdobím. Zdôraznil, že súd je povinný pri rozhodovaní vychádzať zo stavu v čase jeho vyhlásenia. Na základe uvedeného konštatoval, že pomery na strane navrhovateľa sa od predchádzajúcej úpravy podstatne nezmenili. Hoci u navrhovateľa došlo k strate zamestnania, opäť má príjem z pracovného pomeru porovnateľný s predchádzajúcim. U navrhovateľa nepridali nové vyživovacie povinnosti a nedošlo ani k zhoršeniu jeho majetkových pomerov. Naopak dedením nadobudol spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti, ktorú aj užíva. Na strane matky oprávneného

k zmene pomerov došlo tým, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol jej príjmom len rodičovský príspevok, hoci v čase predchádzajúcej úpravy mala príjem z pracovného pomeru a pribudla jej vyživovacia povinnosť k ďalšiemu maloletému dieťaťu. Podotkol, že súčasný partner matky oprávneného nemá k oprávnenému vyživovaciú povinnosť. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), d), f) a h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil skutkový stav veci ako bol preukazovaný účastníkmi konania, nakoľko nie je pravdou, že by na jeho strane nedošlo k zmene pomerov. Je zrejmé, že jeho zdravotný stav sa výrazne zhoršil v porovnaní so stavom, keď sa naposledy zvyšovalo výživné, vtedy ešte pre maloletého oprávneného. V tom čase ešte nebol zdravotne ťažko postihnutý. Súd prvej inštancie navyše nedostatočným spôsobom zohľadnil obdobie, kedy bol len na dávke v hmotnej núdzi či dávke v nezamestnanosti. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že odstupné vykryvalo aj tieto obdobia, čo nie je pravdou. Namietal, že súd prvej inštancie bez toho, aby mal čo i len niektorými dôkazmi podložené výdavky oprávneného, tieto považoval za skutočné, ale výdavky, ktoré doložil on, tak tie vôbec nezohľadnil pri svojom rozhodovaní, pričom všetky jeho výdavky boli nevyhnutné. Nemá výdavky na zábavu, šport, kultúru a pod. Podotkol, že oprávnený zavádzal, ak tvrdil, že sa venoval cyklistike, len aby dosiahol zvýšené výživné, no táto zábavka mu vydržala iba pár mesiacov. Taktiež nemôže za to, že matka oprávneného si neustále hľadala nových partnerov, s ktorými mala aj deti. On nemá voči týmto deťom vyživovaciú povinnosť. Taktiež súd prvej inštancie nezohľadnil tú skutočnosť, že oprávnený je zdravý chlapec, že nemá žiadne obmedzenia, zatiaľ študuje iba na strednej škole a nepripravuje sa na prijímačky na vysokú školu, teda si môže privyrobiť na brigádach. Potvrdil, že je vlastníkom dvoch motorových vozidiel, avšak pick up má rok výroby 1996 a jeho hodnota je max. 200 Eur. Osobný automobil BMW je rok výroby 2004, toto mu slúži na cestu do práce, k lekárom, na úrady a pod. Zdôraznil, že súdu prvej inštancie bolo prednejšie, aby si oprávnený chodil na svoje aktivity, napr. do posilňovne a pod., pričom nezohľadnil to, či on má vôbec finančné prostriedky na prežitie. Konštatoval, že súd prvej inštancie hájil záujmy oprávneného, ako by bol maloletým dieťaťom. To, že je po dedičskom konaní vlastníkom 1/3 rodinného domu ho nerobí tak majetným, aby bol povinný naďalej platiť výživné v pôvodne určenej sume, keďže nemožno od neho rozumne požadovať, aby predal, či inak speňažil tento svoj podiel, keďže by ohrozil svoje bývanie, pretože s vlastníctvom tohto podielu je spojené užívanie domu. Uviedol, že v čase, keď sa rozhodovalo o predchádzajúcom zvýšení výživného, mal ešte svojich rodičov, ktorí mu výraznou mierou pomáhali s vyživovacou povinnosťou. V súčasnosti sú obaja jeho rodičia mŕtvi a jeho sestra Ing. D. mu vypomáha iba dočasne. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že zníži výživné na oprávneného od 23.9.2021 na sumu 110 Eur mesačne.

4. Oprávnený vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že tento nemá absolútne žiadnu reálnu predstavu o jeho výdavkoch a vôbec o výdavkoch na deti, keďže v živote nemal žiadne vo svojej osobnej starostlivosti. Nikdy sa nezaujímal o jeho záujmy, záľuby, nikdy ho v ničom nepodporil. Má skreslené a mylné predstavy o tom, ako dlho sa venoval športu. Uviedol, že ako prvák na základnej škole v Spišskej Novej Vsi začal hrať ľadový hokej a navštevovať triedu s týmto zameraním. Vzhľadom na to, že ako druhák vážne ochorel a bola mu diagnostikovaná akútna lymfoblastová leukémia, musel úplne prestať športovať a absolvovať náročnú liečbu. Matka zanechala prácu a ostala s ním na opatrovateľskom príspevku. Navrhovateľ v tom čase pekne zarábala, avšak neprispel ani jediným centom navyše na jeho liečbu. Po ukončení viac ako dvojročnej liečby sa chcel vrátiť k hokeju, no jeho oslabená imunita mu to neustále komplikovala. Ako trinásťročný sa vrátil k športovaniu, konkrétne k Downhillu. Išlo o veľmi finančne náročný šport, samotná výstroj a bicykel určený pre tento druh športu, bol veľmi drahý. Pravidelná účasť na pretekoch, ktoré boli vždy trojdňové zahŕňali výdavky na cestu, štartovné, stravu a ubytovanie. Tomuto športu sa aktívne venoval tri roky, umiestňoval sa častokrát na prvých troch miestach na majstrovstvách Slovenska. Nie je teda pravdou, ako uviedol navrhovateľ, že športu sa venoval len niekoľko mesiacov. Po troch rokoch sa musel z finančných dôvodov tohto športu vzdať. Konštatoval, že momentálne má devätnásť rokov a venuje sa fitnessu. Nemyslí si, že by išlo o nejaký nadštandard. Uviedol, že má záujem študovať a športovať. Nevlastní žiaden automobil, hoci má vodičský preukaz, nemá žiadne zlaté šperky, žiaden drahý mobilný telefón a ani drahé značkové oblečenie. Zdôraznil, že ak si v budúcnosti nájde popri štúdiu nejakú brigádu, bude to plus pre neho a nie dôvod, aby sa znížila vyživovacia povinnosť navrhovateľa. Poukázal na to, že v poslednom období vzrástli ceny potravín, drogerie a ošatenia. Už nie je dieťa, je mladý muž, no ešte stále majú jeho rodičia voči nemu vyživovaciú povinnosť, keďže je študentom gymnázia. Uviedol, že navrhovateľ stále opisuje svoju žalostnú finančnú

situáciu a požaduje znížiť výživné i napriek tomu, že momentálne pracuje a má postačujúci príjem na to, aby naďalej platil výživné v sume 140 Eur mesačne. Navrhol, aby odvolací súd navrhovateľovi nevyhovel.

5. Navrhovateľ vo vyjadrení k vyjadreniu oprávneného uviedol, že matka ho svojim správaním nasmerovala proti jeho výchove tak, aby ho nenávidel a aby ho považoval iba za zdroj príjmu. Bolo by v rozpore s dobrými mravmi a účelom Zákona o rodine, ak by mal nad rámec platiť výživné, no napriek tomu by nemal umožnený styk ani komunikáciu so synom. Zopakoval, že oprávnený iba deklaroval svoje výdavky, nepreukázal z nich nič, pričom súd prvej inštancie mu uveril, že ich skutočne uhrádza a že sú dôvodné. Napriek tomu, že oprávnený sa len krátko venoval športovým aktivitám už ako malé dieťa, tak jeho dočasné aktivity považovala jeho matka za niečo perspektívne a dlhodobé, len aby získala zvýšené výživné. Nesúhlasí s tým, že by mal skreslené predstavy. Keby oprávnený skutočne športoval, ako to o sebe tvrdí, nemal by proti tomu nič, veď šport je veľmi dobrá vec pre rozvoj tela a duše, ale pravdou je, že voči nemu iba hrá akési divadlo, len aby opätovne vytvoril dojem, že je talent, ktorý je potrebné rozvíjať a že len darebák by také dieťa nepodporil. Tvrdí, že oprávnený sa venoval prevažne bicyklovaniu a trochu hokeju, pričom tomu, že by sa venoval posilňovaniu, nedoložil žiaden dôkaz. Ak by mal možnosť sa s oprávneným stykať, o jeho športových aktivitách by vedel viac, ak nejaké vôbec boli a skôr by mal predstavu o jeho výdavkoch. Zdôraznil, že zmena strednej školy v Košiciach bola len účelová, keďže oprávnený tam zotrval iba jeden deň, ale pre účely súdneho konania matka vytvorila dojem, že tam bude chodiť pravidelne a tvrdila, že 50 Eur mesačne ju bude stáť táto škola. Tým bol uvedený do omylu. Matka sa nepriznala, že oprávnený do tejto školy nechodí, čo svedčí o jej bezcharakternosti. Zdôraznil, že počas obdobia, keď bol oprávnený liečený na onkológiu v Košiciach, bol za ním trikrát, chcel sa s ním stretnúť a odovzdať mu hračky, potraviny a pod., podporiť ho v boji s touto zákernou chorobou. Bola s ním aj jeho matka so sestrou, čo sestra potvrdila aj pri vypočutí na pojednávaní dňa 14.4.2022. Matka im však návštevu neumožnila. Poukázal na to, že oprávnený sa sám vyjadril, že kvôli škole nestíha aktivity, napriek tomu chodí s kamarátmi v piatok večer po baroch. Takže ak tvrdí, že je lepšie športovať ako piť alkohol, tak si sám odporuje. V skutočnosti mu nejde o šport, veď už len jeho postava prezrádza, že športový typ nie je. Pýta sa, z akého dôvodu by ho mal vo všetkom podporovať, keď ho úplne ignoruje? Namietal, že súd prvej inštancie vôbec nezisťoval majetkové pomery matky, pričom je zaujímavé, že obaja majú v občianskych preukazoch napísanú adresu P. ulica v R., a to nasvedčuje, že tam asi majú byt. Je toho názoru, že bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a bolo porušené právo rovnosti účastníkov konania, kedy jeden účastník bol aktívny pre preukazovanie dôkazov, no napriek tomu bol zhadzovaný v porovnaní s druhým účastníkom konania, ktorý nedoložil absolútne nič. Je toho názoru, že keď matka oprávneného má deti s toľkými partnermi, tak si dokáže zabezpečiť aj pasívny príjem touto formou. Má tri deti od troch rôznych partnerov, to znamená, že každý z tých otcov sa stará o svoje dieťa, teda nie je pravdou, že by na to bola sama. Má tri výživné pre svoje deti. Nie je teda pravdou, že by mala príjem iba cca 380 Eur. Do tejto sumy nebolo zarátané výživné, ktoré dostáva od svojich partnerov. Sám oprávnený uviedol, že otcovia detí sa príkladne o ne starajú. Matka pritom tvrdí, že jej príjem je iba rodičovský príspevok a výživné od neho. Ak by súd prvej inštancie zistil skutočný stav vecí, tak by mal preukázané, že príjem matky je vyšší. Nepopiera, že v súčasnosti sú výdavky s ohľadom na vysokú infláciu vysoké, ale nebola zohľadnená jeho finančná situácia. Oprávneného vôbec nezaujíma, aký je jeho zdravotný stav. Jeho skutočným záujmom je to, aby mal peniaze na svoje zábavky. Ak sa oprávnený dovoľáva inflácie a z toho dôvodu zvyšovania cien tovarov a služieb, jemu plat nerástol tým istým percentom ako inflácia, jemu plat v porovnaní s infláciou reálne klesá. Uviedol, že aj on by rád išiel na dovolenku oddýchnuť si a zregenerovať. Za celý život nebol na žiadnej dovolenke. Zdôraznil, že on môže reálne skončiť na invalidnom vozíku, pričom oprávnený je zdravý, schopný si prilepšiť, ale to by nesmel mať povahu svojej matky, ktorej sa prieči pracovať. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle jeho návrhu.

6. Oprávnený vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľa uviedol, že matka navrhovateľovi nikdy nebránila v styku, o čom svedčí aj psychologická správa z vyšetrenia, kde bol dokázaný opak. Vyšetrenia sa zúčastnili všetci traja a navrhovateľ taktiež túto správu vlastní. K vyjadreniu doložil fotografie z jeho športových aktivít. Konštatoval, že bolo obdobie, kedy navrhovateľa navštevoval cez víkendy alebo chodieval on za ním. Z akého dôvodu ho prestal kontaktovať doteraz netuší. Navrhovateľ mal kedykoľvek možnosť ho kontaktovať akýmkoľvek spôsobom, no neurobil tak. Matka mu nič nezakázala. Podľa jeho názoru je úplne jedno, akú strednú školu navštevuje, výdavky s prechodom zo základnej školy na akúkoľvek strednú školu sa navyšujú. K tvrdeniu navrhovateľa, že nie je športový typ uvádza, že od roku 2017 sa venuje posilňovaniu a jeho fyzický vývoj si môže navrhovateľ prezrieť aj na fotografiách, ktoré priložil k vyjadreniu. Navyše má len 19 rokov a jeho vývoj stále pokračuje. Rovnako aj Downhillu sa musel

venovať nejaký ten rok (od roku 2014 do roku 2017), aby sa mohol zúčastniť pretekov a získať nejaké umiestnenie. Tréningy musel absolvovať v bikeparkoch, ktoré žiaľ v okolí jeho bydliska neboli. Zdôraznil, že dochádzka na pravidelné tréningy, bicykel určený na tento typ športu a výstroj stáli nemalé peniaze. Následne preteky na slovenskom pohári po celú sezónu spojené s výdavkami na cestu, štartovným a trojdňovým ubytovaním pri každom kole nielen pre neho, ale aj jeho matku, jej bývalého manžela, ktorý zabezpečoval prevoz bicykla, batožiny a ich, stáli rovnako mnoho peňazí. O tom však navrhovateľ pre jeho nezáujem nemá poňatie. S týmto športom musel pre nedostatok financií skončiť. Poukázal aj na to, že skutočnosť, koľko mala jeho matka partnerov, ako aj počet detí, nemá žiaden súvis s výškou výživného navrhovateľa. Zdôraznil, že matka je od 2.9.2017 zamestnaná na dobu neurčitú v Základnej škole v R. ako učiteľka primárneho vzdelávania. Má vyštudované dve vysoké školy, len aby získala zamestnanie a mohla sa hodnotne starať o seba a svoje deti. Narodením dcéry H. ostala na materskej a následnej rodičovskej dovolenke. K 15.6.2022 nastúpila opäť do práce. Navrhovateľ však zrejme zabúda na to, že sa nesúdi s matkou ale s ním. Konštatuje, že jeho matka sa o neho stará oveľa vyššou mierou ako navrhovateľ, keďže je v jej osobnej starostlivosti od narodenia, a to po fyzickej, psychickej ako aj materiálnej stránke. Nevie, odkiaľ navrhovateľ zistil, že majú v občianskych preukazoch uvedenú adresu bydliska P. ulica v R. a že sú vlastníkami nejakého bytu na tejto ulici. V občianskom preukaze majú od 18.10.2019 uvedenú adresu trvalého pobytu v Y., a teda nemôžu byť vlastníkami bytu na P. ulici v R. už len z dôvodu, že ide o byt, ktorého vlastníkom je výlučne mesto R. a tieto byty mesto nepredáva ale prenajíma. Zdôraznil, že ako študent strednej školy nemá žiaden príjem, a teda nevie preukázať svoje príjmy a výdavky sú len základné na stravu, dochádzku za vzdelaním, bývanie a bežné voľnočasové aktivity. Príjem matky bol do 15.6.2022 v sume 380 Eur, čo predstavuje sumu rodičovského príspevku. Výživné na jeho súrodencov je prioritne určené im a nie matke. Uviedol, že to, v akej finančnej situácii sa nachádza navrhovateľ, aký vedie život, ako sa mu darí a aký je jeho zdravotný stav, za to si môže jedine sám. Nemôže za to on ani jeho matka. Má za to, že príjem navrhovateľa je postačujúci na to, aby naďalej platil výživné v sume 140 Eur mesačne.

7. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci, preto je odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd je toho presvedčenia, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne preukázané všetky okolnosti podstatné pre rozhodnutie o neznižení výživného, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Odvolací súd tiež poznamenáva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. V tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie, zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Konajúci súd sa dôsledne vysporiadal s námietkami navrhovateľa uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie, pričom ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol a nepreukázal žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o zamietnutí jeho návrhu na zníženie výživného pre oprávneného.

18. K odvolacej argumentácii navrhovateľa odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne aplikoval § 78 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého dohody a súdne rozhodnutia možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. V takom prípade je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného tak v čase predchádzajúceho, ako aj nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Na strane povinného (navrhovateľa) môže byť takouto zmenou strata zamestnania, dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napr. nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb, zmena majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. V tomto prípade vyživovacia povinnosť navrhovateľa bola naposledy určená (zvýšená) rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 14P/229/2019 - 42 zo dňa 30.10.2019 na vtedy ešte maloletého oprávneného zo sumy 110 Eur na 140 Eur mesačne. V tom čase mal oprávnený 16 rokov a bol študentom 1. ročníka strednej školy. Navrhovateľ bol zamestnaný s priemerným čistým príjmom 614,53 Eur mesačne. Matka oprávneného ako asistentka učiteľa mala priemerný čistý mesačný príjem 712,63 Eur. Navrhovateľ zmenu pomerov deklaroval stratou zamestnania z dôvodu straty spôsobilosti vykonávať prácu skladníka - vodiča vysokozdvížneho vozíka zo zdravotných dôvodov ku dňu 20.4.2021. V tej súvislosti mu bolo vyplatené trojmesačné odstupné a pol roka poberal dávky v nezamestnanosti cca 400 Eur mesačne, následne bol v hmotnej núdzi. Bol uznaný za zdravotne ťažko postihnutého. Od 9.2.2022 bol zamestnaný ako školník - údržbár s príjmom 665 Eur mesačne. Mesačná náklady vypočítal na sumu 603 Eur vrátane výživného 140 Eur. Oprávnený bol v školskom roku 2022/2023 študentom 3. ročníka gymnázia v R., čiže pripravoval sa na budúce povolanie a nebol schopný sám sa živiť.

19. Odvolací súd uvádza, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je ich zákonnou povinnosťou, ktorá trvá do času, kým nie sú schopné samé sa živiť. Žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje právo, ani povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine v § 62 ods. 1 však zakotvuje výslovne povinnosť živiť svoje dieťa, takže nemôže obstať argumentácia, podľa ktorej rodič pracuje s minimálnymi príjmami a preto nie je schopný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v dostatočnej miere. Pre určenie výšky výživného nie je vôbec smerodajné, koľko

si rodič pracou zarobí alebo či vôbec pracuje. Súd prvej inštancie dôsledne porovnal a vyhodnotil pomery účastníkov v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom ako aj v čase svojho rozhodovania, pričom zistil, že nenastala taká podstatná zmena, ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči oprávnenému. Aj keď navrhovateľ tvrdil, že sa na jeho strane zmenili pomery, keď prišiel o zamestnanie a zhoršil sa mu zdravotný stav, stal sa občanom ZŤP, k tomu odvolací súd dodáva, že nepriaznivý zdravotný stav mal navrhovateľ už v čase predchádzajúceho rozhodovania o zvýšení výživného. Samotná skutočnosť, že sa stal občanom ZŤP, neznamená podstatnú zmenu. Je to len deklarovanie jeho nepriaznivého zdravotného stavu, ktorým trpel už skôr. Nakoniec mu ani ZŤP nebránilo nájsť si prácu a dosahovať príjem porovnateľný ako pri predchádzajúcom rozhodovaní o výživnom. Na základe uvedeného konštatuje, že súd prvej inštancie v konaní správne zistil, že navrhovateľ nepreukázal zmenu pomerov oprávňujúcu zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenému, keďže v čase predchádzajúceho rozhodovania bol jeho priemerný čistý príjem 614,53 Eur mesačne a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bol jeho mesačný príjem na úrovni 665 Eur. Zhoršenie majetkových pomerov, či zvýšenie nevyhnutných nákladov nepreukázal.

20. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že Zákon o rodine zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1), takže nemôže obstať argumentácia povinného, podľa ktorej z dôvodu straty zamestnania dlhodobo nemá dostatok finančných prostriedkov na platenie výživného. Odvolací súd poukazuje na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdny ani nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu. K odvolacím námietkam navrhovateľa dodáva, že ním požadované zníženie jeho vyživovacej povinnosti na sumu 70, resp. 110 Eur mesačne nezodpovedá odôvodneným potrebám oprávneného, ktorý v danom období bol študentom 3. ročníka gymnázia, ako aj s prihliadnutím na skutočnosť, že navrhovateľ sa s ním nestretáva a na jeho výživu inak neprispieva v dôsledku čoho musí matka zabezpečovať jeho odôvodnené potreby v plnom rozsahu. Taktiež neobstojí jeho námietka, že súd prvej inštancie dôkladne nezisťoval nevyhnutné náklady oprávneného, keďže suma výživného 140 Eur mesačne (4,66 Eur denne) sotva postačuje na zabezpečenie stravy pre 19 ročného mladého muža.

21. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie porovnal pomery účastníkov v čase predchádzajúcej úpravy výživného so súčasnými pomermi a v plnom rozsahu sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k takej zmene pomerov, akú predpokladá ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, v dôsledku ktorej by mohol návrhu navrhovateľa vyhovieť. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol o zamietnutí návrhu navrhovateľa na zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči oprávnenému, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením.

22. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).